

נשיקת לחם

מתוך "אגדות הים הבלטי"
ליטא

חי פעם חוטב עצים עני. כה עני שבכל הכפר לא היה עני ממנו. יצא פעם למשך יום שלם לחטוב עצים ביער. אשתו נתנה לו רק נשיקת לחם קטנה לדרך, כי יותר בבית לא היה, ואמרה: "הנשיקה זו קטנה אמנם, אבל אין מה לעשות. לא תשבע, אבל לפחות לא תמות מרעב." האיש יצא ליער, מצא קטע עם עצים מתאימים, את הלחם שם על גדם והתחיל לחטוב. לא הרחק משם יצא מהאדמה שדון קטן.

הסתכל וראה – האיש חוטב עצים ועל הגדם מונחת חתיכת לחם קטנה. "חפ!" חטף השדון את הלחם, בלע אותו וחזר אל תחת האדמה. שם התחיל להתגאות לפני שדים אחרים "הנה איזה מעשה גבורה עשיתי."

התרגזו השדים, התחילו לצעוק, לנזוף בו.
"נבזה אתה! איזה רעיון זה לקחת אצל אדם עני את הלחם האחרון שלו?
תתבייש! תסתלק מכאן מיד. אל תחזור עד שלא תעבוד בשביל החוטב ותגמול לו על הגניבה. עד שלא יגיד שהוא מרוצה ויסלח לך. לך!!!"
לא הייתה לשדון ברירה. יצא החוצה והלך לחוטב העצים. התחיל לבקש "קח אותי לעבודה אדם טוב! אעזור לך.
אעשה מה שרק תגיד. כל דבר אעשה!"
"איזו עבודה אטיל עליך, קטן שכזה?
אינך נחוץ לי! אני מסתדר בעצמי עם העבודה שלי!"
אבל השדון המשיך לבקש:
"אל תגרש אותי, איש טוב. אני רוצה לגמול לך על עוול שעשיתי לך. אבצע את העבודה הקשה ביותר שתאמר לי."

חשב לרגע האיש ושאל:
"ביצה גדולה יש כאן ביער, ששייכת לאדון העשיר של המקום הזה. האם תוכל לייבש ביצה?"
"אוכל!"
"אם כך, אבקש אצל האדון שירשה לי לחרוש את השטח ולזרוע שיפון. אולי ירשה.."
"ובביצה כזו יגדל שיפון? הייתכן?" שאל השדון.
"אם תנקז ותייבש את הביצה, תנקה מהצמחייה, יצמח על השטח שיפון טוב."
"אני מסכים!" אמר השדון "לך לאדון, בקש אישור! אם יסכים, נלך מיד לייבש אותה!"
חוטב העצים הלך לאדון העשיר וביקש:
"תרשה לי, אדון, לייבש את הביצה שביער שלך ולחרוש את השטח. אני רוצה לגדל שם שיפון."

השתומם האדון. איך האיש הפשוט יצליח להפוך את הביצה לשדה חרוש? שום דבר לא יצא לו מזה, רק ישקיע את הכוחות שלו לשווא.

"טוב" אמר "לך לעבוד שם, אני מרשה לך."

החוטב הודה לאדון וחזר הביתה. ושם יושב כבר השדון, חסר סבלנות.

"נו?" שואל "איזה חדשות הבאת?"
אומר לו החוטב:

"האדון מסכים. אבל האם באמת נוכל לעשות שם משהו? אני חושש.."

"אל תדאג" עונה לו השדון "הכל יהיה יפה וכמו שצריך. נצליח לגדל שיפון."

הם הלכו ליער ומצאו את הביצה. השדון ניגש מיד לעבודה. התחיל להוציא עצים

עם השורשים ולזרוק אותם הצדה. ניקה את השטח, ניקז אותו, ייבש. יצא להם

שדה יפה והשדון בעצמו חרש אותו.

ביחד זרעו שם שיפון וצמחה להם
תבואה נהדרת. סמיכה, גבוהה, שיבולים
גדולים, כפי שלא רואים כאלה במקומות
אחרים.

נודע הדבר לאדון. הוא בא למקום, בדק
את השדה ואמר:

"זה השטח שלי, אז גם התבואה שלי!"

ולא הסכים לחוטב העצים לקצור את
השיפון. שלח לשדה פועלים שלו. הם
קצרו את השיפון, הובילו לאחוזת האדון
והניחו בגורן.

שמח האדון שבלי כל המאמץ אסף יבול
כזה.

התעצבו חוטב העצים והשדון, הצטערו
מאוד שלא השיגו כל תמורה לעבודה
שלהם. וכל זה בגלל האדון החמדן.

"חכה" אמר השדון לחוטב "חשבתי על
תעלול. אלך לאדון, אבקש שיתן לי
לפחות אלומה אחת של השיפון."

"רוץ" ענה החוטב "אולי תצליח, אולי בכל זאת יצא לנו משהו מהעבודה שלנו."
הלך השדון לאדון והתחיל לבקש:
"הו אדון! עבדנו כל כך קשה, השתדלנו מאוד. לא פשוט היה להפוך את הביצה לשדה ועוד לגדל עליו שיפון! ואתה לקחת מאתנו הכל. תרשה לנו לקחת לפחות אלומה אחת!"
האדון הביט על השדון הקטן, דקיק, חלוש. צחק ממנו ואמר:
"אני לא חמדן. קח תבואה כמה שרק תוכל לשאת בעצמך."
חזר השדון אל החוטב ואמר לו:
"הוא הסכים לי לקחת כמה שרק אוכל לשאת בעצמי! עכשיו לך וקנה הרבה פשתן. נעשה ממנו חבל ואלך עם החבל לקחת שיפון מהגורן."
החוטב השיג פשתן וביחד עשו חבל ארוך וחזק. השדון לקח את החבל והלך

לגורן של האדון. הגיע לשם, פרש את החבל על הארץ לכל אורכו, שם עליו את כל השיפון שהיה על הגורן, קשר היטב, הרים אותו על הגב והלך.
האדון נאלם דום, נדהם, לא ידע מה לומר, מה לעשות. את כל השיפון לקח השדון.
כשהתעשת קרא למשרתים:
"הי אתם! פתחו את המכלאה, שחררו את הפרים שלי! שירוצו אחרי התבואה שלי! שידרסו אותו, שיהרגו את הנבל!"
פתחו את המכלאה וזוג הפרים יצא.
ואלה היו פרים פראים, חזקים ורעים כל כך שאיש לא העז להתקרב אליהם.
הפרים געו, הורידו את קרניהם החדות ורצו אחרי השדון עם התבואה.
האדון מסתכל אחריהם ושמח.
"עוד מעט הם ידקרו וידרסו אותו במקום!"

אך לא ככה היה. רק השיגו הפרים את שדון, זה הסתובב, תפס אותם, זרק אותם על ערמת התבואה שעל גבו והמשיך בדרכו. הלך ישר לביתו של חוטב העצים.

ראה זאת האדון ובמקום נפל מת מזעם. והשדון בא לביתו של החוטב ואומר: "הנה לך, בעל הבית. הבאתי את השיפון ואת הפרים. הכול שלך!"

החוטב החל להודות לו, אבל השדון אומר:

"אל תודה לי, בקשה! אין כל מקום לתודה. אמור לי רק, האם גמלתי על נשיקת הלחם שגנבתי לך כאשר חטבת עצים ביער?"

"איזה יצור מוזר אתה" צחק החוטב "האם כדאי להזכיר את חתיכת הלחם הזו? הרי תמורתה הבאת לי בהמות וכל כך הרבה תבואה שאני אפילו לקחת לא

מעז."

אל תדאג" ענה השדון "זה לא הרבה
מה שהבאתי. אם אתה מרוצה, אין לי
צורך יותר בדבר. עכשיו אני יכול לחזור
שוב לחברים שלי."
"לך, חזור אליהם" אמר החוטב "אני
מאוד מרוצה!"

"אז גם אני מרוצה. עכשיו כבר לא יגרשו
אותי, לא יגידו שהעלבתי ופגעתני באדם
עני!"
כך אמר השדון, והלך.

